

ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ "ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ,"

Τὰ ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ προκηρύσσουν Δραματικὸν Διαγωνισμόν, εἰς τὸν ὁποῖον δύνανται νὰ ὑποβληθοῦν ἔργα μονόπρακτα ἢ δίπρακτα, κωμῳδία, δράματα, ἔπιγραμμα ἢ πεζά.

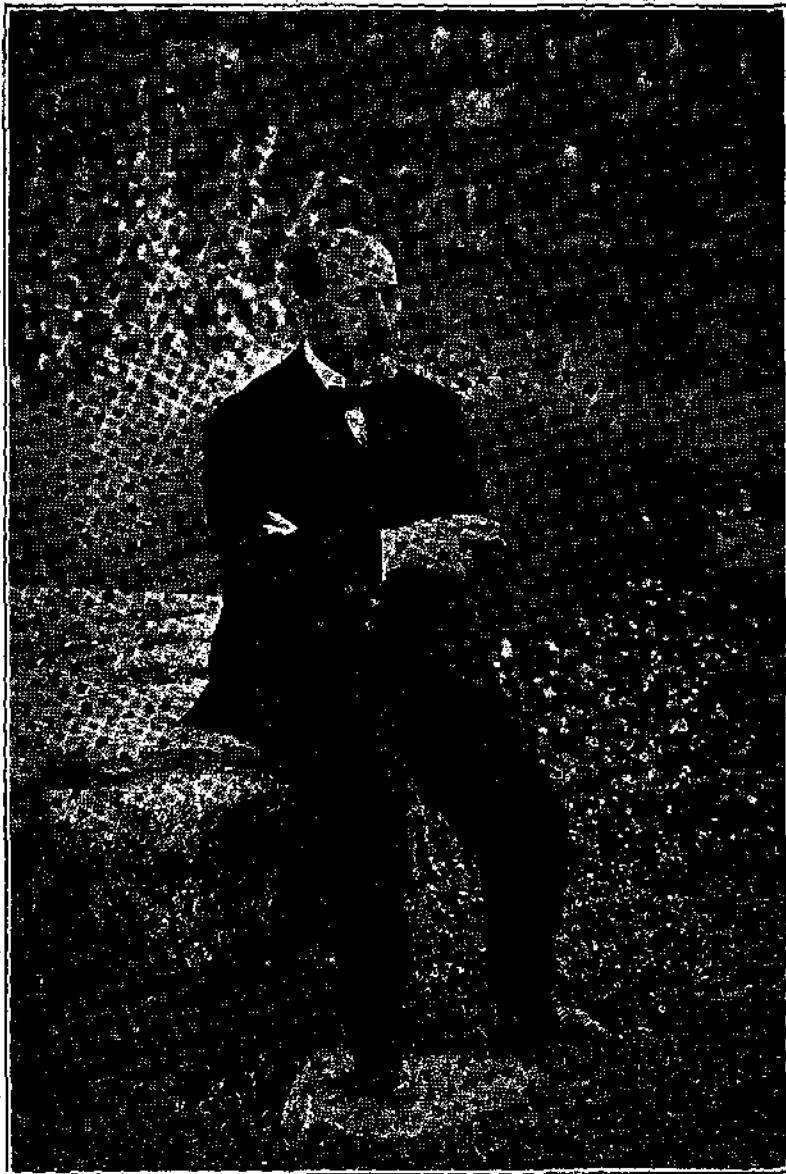
1. Τὰ ἔργα θὰ στέλλωνται διὰ συστημένου φακέλλου πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῶν ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δραματικὸς Διαγωνισμός). Θὰ ἔχουν ἀντιγραφῆ μὲ καλὸν γραφικὸν χαρακτήρα ἢ μὲ γραφομηχανήν. Δὲν θὰ φέρουν ὄνομα συγγραφέως, ἀλλὰ ῥητόν, ἀπόφθεγμα, σημείωσιν ἢ σφραγίδα, οὕτως ὥστε νὰ δύνανται νὰ ζητηθῶσιν ἀσφαλῶς βραβεύομενα ἢ μή. Ἐκαστος διαγωνιζόμενος ὀφείλει νὰ εἶναι πρὸ τριῶν τοῦλάχιστον μηνῶν συνδρομητὴς τῶν ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ.

2. Τὰ ἔργα θὰ κρίνη ἐπιτροπὴ, τῆς ὁποίας τὰ μέλη θὰ γνωσθοῦν ἕνα μῆνα πρὶν ἢ ἐκπεύσῃ ἢ προθεσμία τοῦ Διαγωνισμοῦ.

3. Βραβεῖα δοῦνται Δραχμαὶ 400 διὰ τὸ πρῶτον, 150 διὰ τὸ δεύτερον καὶ 100 διὰ τὸ τρίτον. Τὰ βραβευθησόμενα ἔργα θὰ παρασταθοῦν, τῇ φροντίδι τῶν ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἑνὸς τῶν ἐν Ἀθήναις θερινῶν θεάτρων, τῶν συγγραφικῶν ποσοστίων κρατουμένων κατὰ τὰς δύο πρώτας τῶν παραστάσεις, ἵνα χρησιμεύσων πρὸς δημοσίευσιν τοῦ πρώτου βραβευθέντος. Τῆς πρώτης παραστάσεως θὰ προηγηθῇ ὁμιλία τοῦ κατὰ τὸν Διαγωνισμόν εἰσηγητοῦ.

4. Δίδεται προθεσμία μέχρι τῆς 30^{ης} Μαΐου 1915.

ΤΑ "ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ,"

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ

ΤΕΤΕ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΝ ΗΠΕΙΡΩ
ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ * * *

* * ΣΥΝΔΙΟΙΚΗΤΗΣ * *
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Το νέον έτος εύρίσκει την Έθνικήν Τράπεζαν της Ελλάδος υπό νέαν όργανωσιν. Αί κρίσιμοι ήμέραι, τας όποίας εύθυτενης παρήλθεν έν μέσφ τών έρειπίων άτινα έσκόρπισε παντού ο πανευρωπαϊκός πόλεμος, έχρησίμευσαν εις αυτήν διά ν' άνακτήσῃ περισσοτέραν επιβολήν και άκμαιότερα θεμέλια, και ή κοινή έπ' αυτήν ύπόληψις έδραιώθη έτι μάλλον μετά την έν αυτή έπελθούσαν

μεταπολίτευσιν. Διότι, ως σοφός φιλάργυρος, ή Έθνική Τράπεζα, έφρόντισε νά συλλέξη και κρατήσῃ δι' έαυτήν ό,τι έν τῇ Πολιτεία εξέιχε και ό,τι έν τῇ Τραπεζῇ άνεδείχθη διά νά σχηματίσῃ τας κορυφάς από τών όποίων πρώτη φωτίζεται. Και έταξε Διοικητήν της τόν κ. Άλέξανδρον Ζαΐμην, τόν λευκόν πολιτευτήν της Ελλάδος, τόν συντετόν Υπατόν Άρμοστήν της Κρήτης, και Συνδιοικητήν της τόν κ. Γεώργιον Χρησιάκη Ζωγράφον, μίαν σπανίαν έθνικήν φυσιογνωμίαν, και Υποδιοικητάς, δύο άληθινά τέκνα της, τά όποία, μετά πολυτετεῖς ώραίους άγώνας και μόχθους ύπερ της προαγωγής της, έβράβευσε: τόν κ. Γω. Δροσόπουλον και τόν κ. Δημ. Μάξιμον, τούς μέχρι πρό τινος Διευθυντάς της.

ΙΩ. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

Είσῆλθεν εις την Έθνικήν Τράπεζαν δεκαοκταετής, ως βοηθός έν τῷ Λογιστηρίφ του Υποκαταστήματος Λαμίας, με μισθόν δραχμών 90. Δέν έφερε μεθ' έαυτού ούτε λοχυράς προστασίας, ούτε έξαιρετικά έφόδια. Τά μέσα του, ή ηλικία του και ή έποχή εκείνη (1888) δέν τῷ παρέσχον τό πλεονέκτημα τούτο. Άλλ' εκόμιζε προνομιούχον πνεύμα, αυτοπεποίθησιν και όγκον θελήσεως, ήτις δέν έγνώριζε κωλύματα και δυσχερείας. Σύντονος και πεφωτισμένη εργασία έν φιλοπονία, έξικονομένη μέχρις αυτοθυσίας, άφοσίωσις εις τό καθήκον και επίδοσις εις τό έργον του έσχον ως μόνην ίκανοποίησιν, μετά δλόκληρον όκταετίαν, την μεταάσείν του εις την Κεντρικήν ύπηρεσίαν. Κατά τό μακρόν τούτο διάστημα ή μισθοδοσία του είχεν αύξηθῆ κατά 60 δραχμάς!! Ητο ή στενόχωρος τότε έποχή, καθ' ήν ή

Τράπεζα, λόγω τῆς οικονομικής καταστάσεως του Κράτους, μεθ' ού εκ μακράς παραδόσεως συνέδεσε την τύχην της, είχεν επιβάλει εις τόν οργανισμόν της μέτρα φειδοῦς και οικονομικών. Η μικρά άλλως τε θέσις, ήν τότε κατείχεν ο κ. Δροσόπουλος, δέν παρείχε πρόσφορον έδαφος άναπτύξεως τών έξαιρετικών του ιδιοτήτων. Μόλις κατά τό έτος 1902 έγένετο επίθεωρητής, μη άποδεχθείς την προσφερθείσαν αυτῷ θέσιν του Διευθυντού του Υποκαταστήματος Άγρινίου. Άλλ' ή ικανότης του ανεφάνη κυρίως έν τῇ θέσει του Γενικού Επίθεωρητού, ήν κατέλαβεν έν έτει 1908. Ηνοιχθησαν πρό αυτου, διά της άμερίστου έμπιστοσύνης δι' ής περιεβάλλετο υπό της Διοικήσεως, εύρεις οι όρίζοντες της δράσεως και ή ύπεροχή του. έπεβλήθη. Είχε χρησιμοποίησει όλον τόν μέχρι τῆς έποχής εκείνης χρόνον εις ένδελεγείς μελέτας νομικάς και οικονομολογικάς, και ήλθεν ούτω ή σπουδή να συμπληρώσῃ προνομιούχον φύσιν, συντέλεσθείσης ούτω της τραπεζιτικής αιδεντίας, ήτις καλείται Δροσόπουλος. Σεμνός όμως και άποφεύγων εκ χαρακτηρισ τήν επίδειξιν και τόν θόρυβον περίε του ονόματός του, δέν είχε γνώστας τῆς δράσεώς του ή μόνον τούς προσκειμένους εις την Τράπεζαν, ούτινες εκτοτε διέβλεπον έν αυτῷ τόν μέλλοντα να γεφυρώσῃ την απόστασιν μεταξύ του προσωπικού της ύπηρεσίας και της Διοικήσεως. Προσηνης και μειλίχιος πρός τούς συναδέλφους του και ύποδεεστέρους του έν τῇ ιεραρχία, είχεν επισπάσει τόν εκ τῆς άναγνωρίσεως τῆς ύπερόχου αξίας του αληθῆ σεβασμόν, λατρευόμενος κυριολεκτικώς ύπ' αυτών. Ατεγκτος έν τῇ προαπίσει τών συμφερόντων της Τραπεζῆς και διαχειριστής αυτών έν φαεινή έντιμότητι, αποτελών ύπόδειγμα λειτουργού ύπηρεσίας, δίκαιος και άκέραιος έν τῇ διαχειρίσει τών τόσων άκανθωδών προσωπικών ζητημάτων, ών επί μακρόν ήτο ο έισηγητής, πολύτιμος ύπηρεσιακός σύμβουλος της Διοικήσεως εις τά μεγάλα ζητήματα της Τραπεζῆς, εργατής προόδου έν τῷ ύπηρεσιακῷ οργανισμῷ αυτης, ήτο ο ένδεδειγμένος διά την θέσιν του Διευθυντού της Τραπεζῆς όταν εκρίθη άναγκαία ή ίδρυσις του θεσμοῦ τούτου έν έτει 1911.

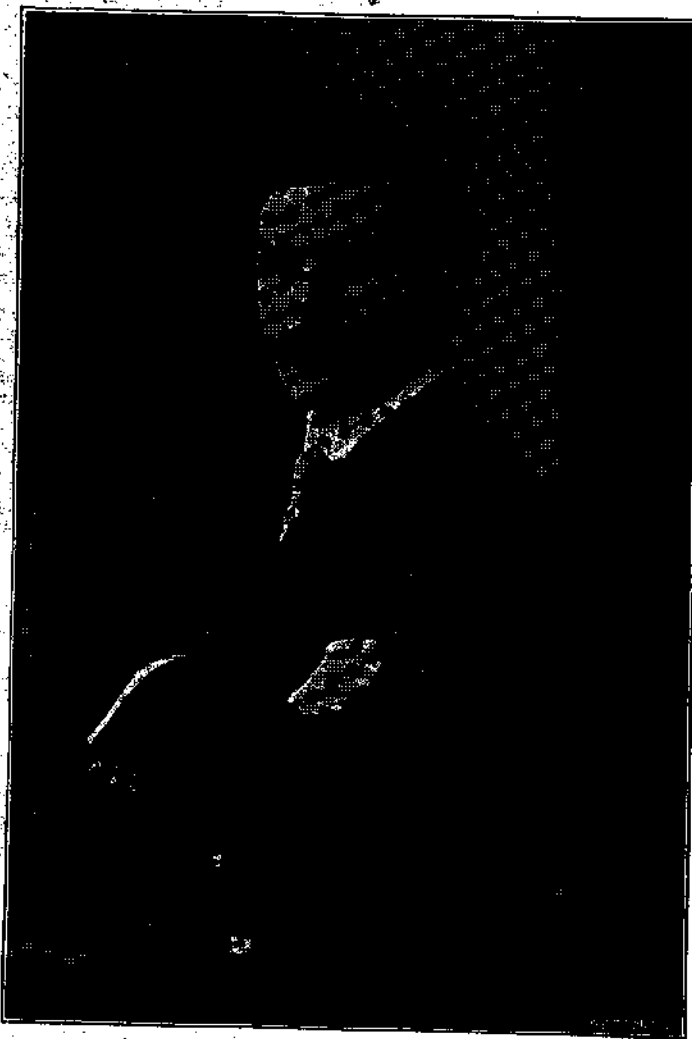
Κατά πόσον ανταπεκρίθη εις τας άπαιτήσεις

ΔΗΜ. ΜΑΞΙΜΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

της θέσεως ταυτης, ήτις αποτελεί τό τελευταίον αλλά και σπουδαιότερον κριτήριον διά τας έδρας της Διοικήσεως, δεικνύει ή άπόφασις τών μετόχων και ή έγκρισις της Κυβερνήσεως, ατινες άνέδειξαν αυτόν έν τῇ θέσει την όποιαν έλάμπρυνάν αι προσωπικότητες του Κεχαγιά και του Βασιλείου.

Ο Δροσόπουλος άνεδείχθη έν τῇ ύπηρεσία, αλλά και άνέδειξε την ύπηρεσίαν. Είναι γενικότερον έντυχός τό γεγονός, ότι οργανισμοί, οιοι της Έθνικής Τραπεζῆς, παρουσιάζονται αυταρκεις έν τῇ άναδείξει τών διοικητών αυτών. Ούτοι, εκ τών σπλάγγνων της ύπηρεσίας προσερχόμενοι, παρουσιάζονται συυφασμένοι πρός τας παραδόσεις, τάσεις και σκοπούς τών ιδρυμάτων, έν γνώσει δε προσώπων και πραγμάτων, έξ ού

ΙΩ. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

εξασφαλίζεται ή δέουσα έν παντί διαχείρισις τών ζητημάτων αυτών.

Ο κ. Δροσόπουλος δύναται ν' άποτελέση παράδειγμα αυτοδημιουργίας. Ίσως τούτο άποτελεί τόν καλύτερον χαρακτηρισμόν του νέου Υποδιοικητού του μεγάλου μας πιστωτικού ιδρύματος. Άς χαϊρέτιωσι τόν γεγονός της έκλογής του ιδιαίτερώς εκείνοι, ολίγες στήριξοι τήν ανάδειξιν αυτών εις τās ίδιās των μόνον δυνάμεις.

ΔΗΜ. ΜΑΞΙΜΟΣ

Ο νέος Υποδιοικητής είναι μόλις τεσσαρακονταετής, αριθμών 23 έτών πεφαισμένην υπηρεσίαν έν τή Έθνική Τραπεζή. Ηρξάτο τού σταδίου του μετά ένδελεχείς σπουδάς έν τή άλλοδαπή, διορισθείς ως βοηθός του Υποκαταστήματος Σπάρτης, άλλ' ύπηρετήσεν έκτοτε παρά τῷ Υποκαταστήματι Πατρών μέχρι του έτους 1911, οτε εκλήθη νά καταλάβη τήν θέσιν του Διευθυντού της Τραπεζής.

Η δράσις του κ. Μαξίμου έν τῷ Υποκαταστήματι Πατρών άποτελεί τόν φωτεινότερον σταθμόν έν τή εξέλιξει του μεγαλυτέρου τούτου Υποκαταστήματος της Έθνικής Τραπεζής. Και πάλιν εισέτι άναδειχθή Διευθυντής αυτού, άλλους άλλου υπάλληλος, άπετέλει, γλωσσομαθέστατος και έν ζηλευτή έπιδόσει, τόν στύλον της υπηρεσίας, καιτοι νεώτατος έν τή ιεραρχία. Οτε δέ άπεφασίσθη ή ίδρυσις της Τραπεζής Κρήτης πρὸς έξυπηρέτησιν τών οικονομικών συμφερόντων της πολυπαθοῦς νήσου, ή Διοίκησις της Έθνικής Τραπεζής έστράφη πρὸς τόν Μαξίμου, ὃν έχρησιμοποίησεν έν τή προπαρασκευαστική εργασία, καθ' ήν έδόθη ὁ τόνος της περαιτέρω δράσεως, ὃφ' ὃν ήνδρώθη τὸ ίδρυμα τούτο. Ο κ. Μαξίμος εκτίσθη έχρησιμοποίηθη ὑπὸ του τότε υποδιοικητοῦ αεμνήστου Βαλαωρίτου έν τή μελέτῃ της συγγωνεύσεως της Ίονικής Τραπεζής, όταν έσκοπείτο αυτή έν ἔτει 1902.

Είχεν άποβῆ πλέον ὁ ένδεδειγμένος διά τήν θέσιν του Διευθυντοῦ του Υποκαταστήματος Πατρών, ήν κατέλαβεν έν ἔτει 1903, άποτελέσας τόν νεώτερον τότε Διευθυντήν, ένφ' ὃφ' έτέρον τὸ γραφεῖον τούτο προηγείτο έν τή σειρά και τῇ δράσει τών λοιπών Υποκαταστημάτων της Τραπεζής. Τῷ έδόθη τότε ή ευκαιρία νά πραγματοποιήσῃ ὅλας εκείνας τās ιδέας ως εις πεφαισμένās εκθέσεις πρὸς τήν Διοίκησιν είχεν άναπτύξει περί της δεούσης δράσεως του Υποκαταστήματος, ήν ένδεικνυεν ή προνομιούχος θέσις αυτού. Η συγκριτική μελέτη τών εργασιών παρουσίαζεν ὀγκώδεις αξήσεις, πραγματοποιημένας έν πεφαισμένῳ συστήματι τάξεως, δρά-

σεως και επιστήμης, ὃπερ άνήγαγε τὸ Υποκατάστημα Πατρών εις περιωπήν ιδρύματος, δυνάμενον νά θεωρηθῆ ως πρότυπον. Ο κλάδος ίδιως τών εργασιών του έξωτερικοῦ συναλλάγματος, ὃ εἰς τότε νεκρὸς σχεδόν, άνεπτύχθη επί τοσοῦτον, ὡστε νάποτελέσῃ παράδειγμα άποδόσεως τραπεζιτικής εργασίας, όταν αυτή ερείδεται επί ασφαλούς βάσεως. Η τριετής κατεύθυνσις τών εργασιών ἔσχεν, ως εἶκόσ, άποτελεσμα οὐ μόνον τήν παραγωγήν ὄγκων κερδῶν διά τήν Τράπεζαν, άλλά και τήν προαγωγήν τών κλυτοπαραγωγικῶν δυνάμεων του τόπου εκείνου.

Τέλειος γνώστης τών πολυπλόκων σταφιδικῶν ζητημάτων, ειργάσθη άνενδότης πρὸς εμπύχωσιν του στενόντος σταφιδεμπορίου, ὃπερ τοιούτους κλονισμούς, λόγω της κρίσεως του πολυτίμου διά τήν χώραν προϊόντος, είχεν ὑποστή, ὡστε νά καταρρέουσιν ἐξ αυτών παμμέγιστοι έμπορικοὶ Οἰκοὶ. Τὸ σταφιδεμπόριον, ὃπερ συγκεντροῦται έν τῇ αγορά τών Πατρών, άγέλαβε ζωήν ὑπὸ τήν δράσιν του κ. Μαξίμου, ήτις δέν περιωρίσθη εις τόν στενὸν κύκλον ὃν διέγραφον τὰ ὄρια του Υποκαταστήματος, άλλ' άνήχθη μακρὰν, εις δημιουργίαν συνδυασμῶν τεινόντων εις τήν έμπορικὴν προαγωγήν του εἶδους, έν εὐεργετική επίδράσει και επί της παραγωγῆς αυτού, δι' άναδείξεως νέων αγορῶν καταναλώσεως και άναπτύξεως του κύκλου τών παλαιῶν. Μνημεῖα της δράσεως του κείνται μεγάλοι ὀργανισμοί, εὐεργετικῶς δρώντες και εὐλογοῦμενοι ὑπὸ τών σταφιδικῶν πληθυσμῶν.

Ο κ. Μαξίμος έδωκε τόν δέοντα τόνον οὐ μόνον εις τās μετά της Τραπεζής συναλλαγās, άλλ' ὀλόκληρον τὸ μετά του έξωτερικοῦ έμπόριον, ὃπερ εἰς τότε διεξήγετο, οὕτως ελεῖν, εμπειρικῶς, κατέστησε κοινωνὸν της προόδου τών έμπορικῶν συναλλαγῶν έν τῇ διεθνεί κοινωνία. Άλλά και οἱ λοιποὶ κλάδοι του πολυσχιδοῦς τραπεζιτικοῦ ὀργανισμοῦ εκαλλιεργήθησαν και άνεδείχθησαν δι' αυτού ὑπὸ τήν ανοήν της τελευταίας λέξεως της οικονομικής επιστήμης.

Με πόνον ειδεν ὀλόκληρος ή Πελοπόννησος τήν ἀποχώρησιν του κ. Μαξίμου εκ τού Υποκαταστήματος Πατρών, οτε εκλήθη εις τήν γενικότεραν Διεύθυνσιν της Τραπεζής. Επί μακρὸν έν τῇ περιφερείᾳ εκείνη τὸ ὄνομά του θά εκπροσωπῆ τήν έννοιαν της προόδου και θά αναφέρεται ευγνωμόνως επί τῇ προαγωγῇ ὄλων εκείνων τών συμφερόντων.

Ὡς Διευθυντής της Τραπεζής εγνωρίσθη εγγύτερον εις τοὺς τραπεζιτικούς και έμπορικούς κύκλους του Κέντρου και έξετιμήθη ὑπ' αυτών ὡς αὐθεντία εις τὰ ζητήματα του κλάδου τών. Ὑπὸ τās ὀδηγίας του έλαβον νέαν κατεύθυνσιν

αὶ μετά του έξωτερικοῦ συναλλαγῆ, αἵτινες, άνεξαρτήτως της σχέσεως αυτών πρὸς τὰ κέρδη της Τραπεζής, άποτελοῦσι στοιχείον κανονισμοῦ της νομισματικής κυκλοφορίας, διά τήν σημερινήν θέσιν της ὀλοίας δικαιοῦται νά σεμνύνεται ὁ κύριος αὐτῆς εργάτης, ή Έθνική Τράπεζα.

Τὸ ὀργανωτικὸν πνεῦμα του κ. Μαξίμου εκφάνθη ὡς έπρεπε νά χρησιμοποιηθῆ επί τόπου κατά τήν ίδρυσιν Υποκαταστήματος της Τραπεζής έν τῇ πρωτευούσῃ της Μακεδονίας, ὃπερ προωρῖετο νά διαχειρισθῆ μεγάλα οικονομικά προβλήματα και νά έξυπηρετήσῃ τοσαῦτα συμφέροντα τών νέων χωρῶν. Επί μακρὸν διέμεινεν εκείσε και έδραία έθεσε τὰ θεμέλια τών περαιτέρω εργασιών, χωρὶς νά λείψῃ νά προσφέρει

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ "ΧΑΜΗΔΙΕ", ΕΙΣ ΣΥΡΟΝ

(2 Ιανουαρίον 1913)

Τās ημέρας αυτās της γενικής ευθυμίας ὡς έπιτραπῆ εις ένα Συριανὸν μία θλιβερά άνάμνησις. Ίσως τήν ελλημόνησε σήμερον ὁ ελληνικός κόσμος, διότι τὰ πολλὰ εὐτυχήματα αβύχων γοηγορα τās μικρās δυστυχίας, διά τήν Σύρον ὅμως και διά τοὺς κατοίκους της εκείνους οἱ ὀποιοὶ εκαιαν τόσον τραγικὰ της πρώτης Ιανουαρίον μεθεδρία θά μείνουν αλησμόνητοι αὶ στιγμαὶ εκείναι της θλιβερῆς άγωνίας.

*

Ήτον ή μεσημβρία της 2 Ιανουαρίου 1913, όταν ανεφάνη έξωθι του λιμένος Σύρου τὸ «Χαμηδιε» με τήν παμμεγέθη τουρκικὴν σημαίαν του.

Οἱ κώδωνες τών ναῶν της πόλεως εσήμαινον τήν στιγμήν εκείνην, ὡς κατά τὸ σύνθηδες, τήν κατά τὸ μέσον της ημέρας παύσιν της εργασίας.

Όσοι άναπολοῦσιν έν τῇ μνήμη των τὸν ιδιόρρυθμον ήχον τών κωδῶνων της ημέρας εκείνης, επομένης του Νέου Έτους, συναισθάνονται και σήμερον ακόμη δι' ὃ ήχος εκείνος εφάνετο ὡς νά είχεν άλλην, άλλόκοτον σημασίαν. Ο ψυχρὸς καιρὸς καθίστα σπανίους τοὺς διαβάτας. Οἱ κλειστοὶ τών οικογενειαρχῶν έπροτίμησαν νά μείνωσιν έν τῇ οἰκίᾳ των, παῖδες δέ οὐδαμῶς άνε-

τὰ φῶτά του και εις γενικώτερα σπουδαῖα ζητήματα, οἷον τὸ της ίδρύσεως ελευθέρως ζώνης, τὸ του διακανονισμοῦ τών μετά της Σερβίας οικονομικών σχέσεων κλπ. Τελευταίον δέ, εις τὰ μέτρα προνοίας, αἵτινα έλαβεν ή Κυβέρνησις πρὸς άποτροπήν του κινδύνου της έλλείψεως εκ του τόπου μέσων της πρώτης ανάγκης, ὁ κ. Δημ. Μαξίμος ὑπῆρξεν ὁ πολυτίμος αὐτῆς σύμβουλος.

Αναχθείς οὕτω εις τήν θέσιν του Υποδιοικητοῦ με τήν φορὰν ήν δίδει ή ὑπέροχος αξία, έχει ἤδη ευρύτερους τοὺς ὄριζοντας της δράσεως και της χρησιμοποίησεως τών πολλαπλῶν αυτου προσόντων πρὸς έξυπηρέτησιν τών σκοπῶν του μεγάλου εθνικοῦ ιδρύματος.

φαίνοντο, διότι έπαιζαν με ὅσα χθές μόλις τοὺς είχαν χάρισει δῶρα της πρώτης του έτους. Οἱ νεώτεροι μόνον τών κατοίκων της πόλεως, εκπαιθουμένοις νά συνεχίσωσιν ἐπὶ μορφῇν συγκατηρητων πρὸς φίλους και συγγενεῖς τήν κατανάλωσιν δροκτικῶν, εκκυκλοφόρουσιν τήν ὥραν εκείνην εις τὰ κέντρα.

Η συζήτησις ὄλων εστρέφετο εις τās εἰδήσεις του πολέμου, ίδιως επί της πολιορκίας του Μπιζανίου. Ησαν ὄλοι ήσυχοὶ και άνύποπτοι. Κανείς δέ δέν εφαντάζετο ποτε προσβολήν του εχθροῦ ἀπὸ μέρους της θαλάσσης, κατόπιν της ένδόξου ναυμαχίας του Δεκεμβρίου 1912.

Τὰ θραντήρια και νηματοουργεία, λόγω της ζητήσεως προϊόντων των, ήσαν τὰ μόνα εκ τών βιομηχανικῶν καταστημάτων της νήσου, αἵτινα εξαίρετικῶς ειργάζοντο τήν ημέραν ταύτην, αναγκάζοντα τās εργατρίαι των, μακρὰν ἀπὸ κάθε εορτήν και χαράν, νά εργαζονται ἀπὸ πρωίας πρὸ του ἀτμοκινήτου ἀργαλιῶ. Με τὸν ήχον του πλησιεστερου κώδωνος, ἀγγέλλοντος τήν μεσημβρίαν, έξεχούθησαν εις τās πρὸ τών εργασιῶν ὀδοῦς, ὅπως επί ποδὸς φάγασιν τὸ λιτὸν αυτών πρόγευμα και άναπνεύσωσι καθαρώτερον ἀέρα.

Αίφνης είδησις παραξενος, είδησις ανέλιπτος ήλθεν εις τὰ βριθοντα κόσμου κέντρα τής πόλεως:

— «Τουρκικο είνε απ' έξω!...»

Πάντες ανηγέρθησαν ως εις ανθρωπος, σπεύδοντες προς την παραλίαν όπως εξακριβώσωσι την αλήθειαν τής τόσοσ ανροσοκήτου είδησεως. Τινες δ' αυτών, εν οίς και εγώ, διηυθύνθημεν προς την συνοικίαν του Αγίου Νικολάου, ίνα εκείθεν ίδωμεν τον δυσάρεστον επισκέπτην.

Θέαμα ανέλιπτον και ανατριχιαστικόν εφάνη προ των οφθαλμών μας. Ένα κατάλευκον πλοίον, με την σημαίαν τής ήμισελήνου καμμεγίστην, και με σειράς σημάτων διαρκώς αλληλοδιαδεχόμενων αλληλλα, ολοταχώς εβαινεν, αφίνον οπισθεν του αφρους επί τής γαλινηιας θαλάσσης, και ένφ προχωροϋν εφθανεν δλίγας εκατοντάδας μέτρων από τής ξηράς εστρεφεν οπισω περι τον μάλον, επανερχόμενον και πάλιν.

Τα παραύθρα και οι εξώσται των οικιών τής συνοικίας ήσαν μεσατά πλήθους και ίδίως κυριών, θεωμένων τους ελιγμούς του τολμηροϋ πλοίου, ουτινος την τόλμην και οι γεροντότεροι, οι ένθυμούμενοι την καταδίωξιν τής «Εσπερίας» υπό του Χόβαρτ πασα, δεν εφαντάζοντο ποτε και μάλιστα, κατόπιν των όσων εμανθάνομεν περι αρμάδας.

— Μπούμ! . . . .

Ήτον ο πρώτος κανονιοβολισμός και σϋν αυτώ άμείσως αι πρώται κραυγαί και λιποθυμιαί των θεωμένων κυριών.

Ο κανονιοβολισμός ούτος ερρίφθη ακριβώς εις το μέρος τής θαλάσσης, ένθα βυθίζονται τα καλώδια του Αγγλικού και Ελληνικού Τηλεγραφείου.

Ήτο συγχρόνως και εκφοβισμός του έν τώ λιμένι Αγγλικού φορηγοϋ ατμοπλοίου, προς ο άσηυθύνοντο και τα άλλαλληλα σήματα του τουρκικού, ίνα, μετατοπιζόμενον τοϋτο και εξερχόμενον του λιμένος, αφήση ελευθεραν την θέσιν του θύματος, του μεταγωγικού «Μακεδονία», όπερ ήτο και η αιτία τής εις Σύρον ελεύσεως του τουρκικού πλοίου.

Ήτο συνάμα η πρώτη βολή, ήτις εξηνάγκασε και τον επί τής γραμμής Αθηνών τηλεγραφητήν να διακόψη την τηλεγραφικήν μετά του συναδέλφου του συνεννόησιν, άραϋ ειχε προλάβει μόνον να μεταβιβάση εις αυτον διακεκομμένην την φράσιν του:

«Η Σύρος κανονιοβολείται υπό τουρκικού πλοίου! . . .»

Ήτον η φράσις η όποια εγνωσθη εις τας Αθήνας και τας άνεστατάσσε.

Το μεταγωγικόν «Μακεδονία», έν τώ λιμένι ήγκροβολημένον και επισκευαζόμενον, ίστατο ως λέων τής Χαιρωνείας, έντελώς ακίνητον και άτάραχον προ του αναμένοντος αυτο κινδύνου.

Όμοβροντία βολίδων ερρίφθη κατ' αυτου. Αϋθωρεί, έν πάση ταχύτητι, το «Χαμηδιε» άνεχώρησεν, εξαφανισθεν ταχέως προς το μέρος τής Μυκόνου.

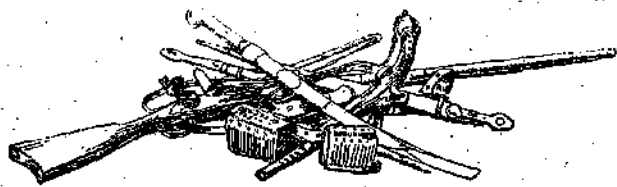
Οι πυκνοι οϋτοι κανονιοβολισμοί μετέδωκαν πλέον τον φόβον και εις όσους των κατοίκων δεν ελχον εισέτι άντιληφθη την αφξιν του εχθροϋ. Ίδίως δ' ετρόμαζον οι προς το άλλο άκρον τής πόλεως κατοικοϋντες, διότι εκεί επιπτον τα βλήματα, όσα, διαπερώντα την «Μακεδονίαν» η μη επιτυγχάνοντα αυτην, εθραύοντο επί των τοίχων των εργοστασίων και οικοδομών, καθ' ήν ακριβώς στιγμήν ειχον διακόψει την εργασίαν των αι εργατρίαι των υφαντηρίων και νηματουργείων.

Όποια σκηναι τρόμου και ταραχής διεξήχθησαν εις το μέρος τοϋτο δεν λέγεται δι' δλίγων, διότι εκει ακριβώς συνέβησαν και δυστυχήματα εκ των βλημάτων του «Χαμηδιε».

Πλήν πάντα ταϋτα, ως και πλείστα άλλα λυπηρά επακόλουθα τής εις Σύρον αφίξεως του τουρκικού πλοίου, θεωρώ προτιμότερον ν' αποσιωπήσω και τα αφίνω εις λυπηράν μόνον άνάμνησιν των κατ' τας τρομεράς εκείνας στιγμάς εϋρεθέντων έν Σύρω.

Αργότερα, την ανησυχίαν εκείνην και την ταραχήν των κατοίκων διέλυσεν η χαρμόσυνος είδησις τής ένδόξου ναυμαχίας τής 5 Ιανουαρίου 1913.

Σ. ΒΑΦΙΛΑΔΑΚΗΣ

ΦΥΛΛΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

ΕΝΑ ΒΗΜΑ ΕΜΠΡΟΣ...

Του φτωχοϋ το εϋρημα «ή καρφι η πέταλο», πιστεύει όλος ο κόσμος. Κάποτε όμως και... σημειωματάριον, όπως ένα, που εφθασεν εως τα χέρια μου, αυτας τας ήμέρας. Ανήκει, καθώς φαίνεται, εις κανένα ανύπανδρον γκρινιάρην. Και αποσπώ, εδω, δλίγα φύλλα του:

«Μόλις τα τραπεζάρια του υπαιθρίου μικροπορίου κάμουν την προσωρινήν των εγκαταστάσιν εις τους κεντρικούς δρόμους, καταλαμβάνομαι από την δυσφορίαν, που με κυριεύει, κάθε χρόνον, αυτην την εποχήν, εις την προσέγγισιν τής Προτοχρονιάς.

Η Αθήνα μας γεμίζει θόρυβον, ανησυχίαν, θράσος το κύμα των ανθρωπίων, που σπεύδουν προς τα «μαγαζιά», ογκώνεται υπερβολικά.

Μερικες βιτρίνες, έπειτα, καπαντούν άναιδεις απέναντι των αδυνάτων, υβρις προς την φτώχειαν.

Τί ώραία, που θα ήτον, αν ήμπορούσε κανεις, όλον αυτο το διάστημα, να μεταμορφωθής εις άλλητην. Αν ήμπορούσα να γίνω υπερήφανος ζητιάνος, δηλαδή ζητιάνος, που να μη δέχεται ελεημοσύνην, θα έπιανα θέσιν εμπρός εις τής ελκυστικες αυτες βιτρίνες και, με επιτηδευμένην βουλιμίαν, θα ενωχλούσα την πελατείαν, τής εϋμορφες κυρίες και τους πολυδάρκους κυρίους, που παραγγέλλουν τα όρεκτικά φρα-γκρά, τους παχεις γάλους και τα γαργαλιστικά γουρουνόπουλα, τα ειλκετικά όπωρικά και ταφρόκρεμα γλυκίσματα δια να γίνεται δε ζαηροτέρα η αντίθεσις, θα ερροκάνιζα, αναιδέστατα, ένα κρομμύδι ωμο ή, ακόμη καλύτερα, θα έπεφτα λιπόθυμος από... άσιτίαν! Και ύστερ' απ' έξω από τα μεγάλα καταστήματα των όφασμάτων και των νεωτερισμών, θα έκαμνα μίαν εμφάνισιν με σχισμένο πουκάμισο και θα μετεχειριζόμουν άντι-μανδηλιου την αποκρουστικήν μέθοδον των δακτύλων! «Ω! πώς θα διεσκέδαζα, αν ήμουν υπερήφανος... ζητιάνος!

«Εμπρός εις τής βιτρίνες με τα κοσμήματα, κάθε εϋμορφη γυναίκα σταματά, θαμβωμένη. Κάποιος ίσότης του περασμένου αιώνος εμεινεν ιστορικός, διότι ειχε την εμνευσιν να ειπή προς φίλην του: «Αγαπητή μου, μη κυτάζης αυτο το άστρον, διότι δεν ήμπορώ να σου το προσφέρω». Και όμως δεν ερριφοκινδύνευσεν μεγάλα πράγματα. Ημπορούσε να εκστομίση αυτην την άνοησίαν, με την βεβαιότητα ότι η φίλη του θα τον ήγάπα, κατόπιν, περισσότερον, διότι τής εξεφράσθη με τόσην λεπτότητα. Άλλοίμονον όμως, αν κανεις σύγχρονος ήθελε τολμήσει να επαναλάβη την άνοησίαν αυτην! Κάθε φοράν, που ειπα προς φίλην μου: «Αγαπητή μου, μη κυτάζης αυτο το διαμάντι (η το ρουμίνι), διότι δεν ήμπορώ να σου το προσφέρω», το επρομηθευθη, πάντοτε, κατά τρόπον, εις τον όποιον βεβαίως δεν θα κατέφευγεν, αν έπρόκειτο περι... άστρον!

... Εγνωρίσα Ιδιότροπον, ο όποιος παρηκολούθει καθ' όδον ώραίας κυρίας και όσάκις η παρακολουθουμένη εσταμάτα εμπρός εις κοσμηματοπωλείον, εστέκετο και αυτός, όπισθεν της, και εψιδύριζε:

— Τί θα σ' ευχαριστούσεν απ' όλ' αυτά, άγάπη μου;

— Α! αυτο το δαχτυλίδι είναι πολυ ώραίο!

— Σ' άρέσει;

— Ω! να!

— Λοιπόν, έμπα να το αγοράσης!

Και απεμακρύνετο, αδιάφορος!

*

«Τί ανήθικος εποχή! Ζηλεύουν υπερβολικά τους κλουςίους και δεν συμπονοϋν αρκετά τους πτωχοϋς! . . .

... Υπάρχουν γυναίκες έντιμόταται όλον τον άλλον καιρόν και όμως κατακτώμεναι ευκολώτατα την εβδομάδα, που προηγείται τής Προ-

τοχρονιας. Και ο λογος; Τα δωρα, που εχουν την υποχρεωση να κινουν εις τα παιδια των, τον ανδρα των, τας συζυγους των ισχυρων, όσοι υποστηριζου τον ανδρα η τον εχον δανειση τα πρωτα χρηματα δια τας επιχειρησεις του. Τας διακρινει κανεις ευκολωτατα, απο τα βλεμματια, που ριπτουν, απο τα σκερτσια, που επινοουν, απο καθε των τελος προκλησειν, που διαφερει εντελως απο τας προκλησεις αλλων ημερων, π. χ. της Πρωτομαγιας!

... Η θλιβερατερα, εξ δσων ειδα, ητον καποια εργατις, που ανεσηκωτεν, εις δειλην προκλησειν, το φουστανι της, ενω απο μεσα απεκαλυπτετο χιλιομπαλωμενο μεσοφορι!

*

«Επι τελους, Πρωτοχρονια! Πως να την αποφυγω; Που να καταφυγω; Οπου και αν κρυφω, κατι θα μου θυμιση πως ειναι... πρωτοχρονια! Να μεινω στο κρεββατι μου, ολην την ημεραν; Μα παλιν θα θυμωμαι, πως ειναι... αρχηρονια! Αφου λοιπον πρεπει να την ζησω την ελευτην αυτην ημεραν, παρνω την αποφαση και βγαίνω εξω! Ουφ! πρωτοχρονια, η πληκτικωτερη σχολη του χρονου!

*

«Εχουν κανενα λογον τα συγχαρητηρια, διότι αρχίζει νέν έτος; Δέν μου φαίνεται. Όσοι περνούν ανέφελα και ευχάριστα την ζωή των, πρέπει να σκέπτονται: «Μέ τον χρόνον, που επέρασεν, εδωσαν ένα κομμάτι ακόμη της ζωής μου... Επροχώρησα τριακόσιες εξήντα πέντε ημέρες προς τον θάνατον!» Όσοι έχουν γνωρίσει, εξ άλλου, την πικρίαν και την ελευνότητα της ζωής, έχουν πεισθή πλέον, ότι η δυστυχία και τα βάσανα είναι διαρκή και δέν προσδοκούν τροματισμόν των, άλλως και μόνον διότι κλείνει μία χρονική περίοδος. Τότε προς τί τα συγχαρητήρια;

ΣΚΛΗΡΑ ΜΟΙΡΑ**

Γερμανός αιδμαλωτος, διδασκων εις τους Γαλλους την χειρα των γερμανικ. πολυβλων.

«Νυχτώνει! Που θα δειπνήσω άποψε; Άλλοτε, τον καιρόν, που ειχα φίλες παντρεμμένες, υπήρχε, πάντοτε, οικογένεια να με φιλοξενήση το βράδυ της Πρωτοχρονιας, είτε στο σπίτι της ερωμένης μου είτε στο σπίτι του πατέρα της είτε στής μητέρας του. άνδρός της εγίνετο το τραπέζι. Άγάπη και εκτίμησις με περιέβαλλε, καλύτερα κι' απ' το δικό μου σπιτικό, όταν ειχα. Καμμιά προσποιησις καμμιά διατύπωσις.

«Η φίλη μου μ' εφώναζε με το μικρό μου όνομα; τα παιδάκια της μ' ελεγαν «θείον» και ο σύζυγος μου ώμιλούσεν εις ένικόν και μου ήλεγχε, στερεοτύπως, να κάλοπαντρεφθώ, με μία γυναικούλα χαριτωμένη και άφωσιωμένη «σαν την ιδιικήν του». Τί συγκινητικόν, που ήτον: ούτε καν έπενούσε, τότε, απο την σκέψιν μου η ιδέα να τον ειρωνευθώ! Σήμερον, δέν με καλούν πλέον πουθενά, δέν έχω οικογένειαν πιά και όμως, το πρωί, συνήτησα τον γυιόν μου και την κόρην μου με τον πατέρα των» επήγαγαν να εύχηθουν την γιαγιά!

... Που θα δειπνήσω όμως; Ούτε ξεύρω ακόμη! Α! νά, και η εμμορφη ξανθή, που, δσον καιρόν την γνωρίζω, κάμνει, κάθε βράδυ, αυτην την ώραν, τον ίδιον γυρον Αϊόλου-Ερμού-Σταδίου, με την τύχην να μη μένη ποτέ, έως το τέλος, μοναχή. Κι' αυτη όμως, άποψε, δέν επέτυχε.

— Πρωτοχρονια, βλέπετε, άποψε, και όλοι περνούνε βιαστικοί!

Τί διακριτική που είναι! Μια ιδέα: «Αν αρχίζα τον χρόνον μου με μία φιλανθρωπία; Τής έκαμα το τραπέζι κ' έπειτα, είδαμε μαζί στον κινηματογράφο την «Σαπφώ»!

«Α! πως έκλαψεν η καύμένη η ξανθούλα! Έχει καρδιά, μεγάλη καρδιά!...»

Έδω σταματούν αι σημειώσεις, που εκράτησε, ποιός ξεύρει για ποιάν Πρωτοχρονιαν ο «άνυπανδρος κρινιάρης». Μήπως όμως δέν θα ήμπορούσαν, εξαίρετα, να προλογίζουν κάθε καινούργιον χρόνον;

(Διασκεύη)

P. Σ. ΠΑΡΙΣΗΣ

ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

Τ Α Δ Ω Ρ Α

Όλα δσα έχουν γραφή περι του έθιμου των δώρων της Πρωτοχρονιας και της ιστορικής άρχης του έθιμου έλέγχονται έντελως αστήρικτα και ανακριβή. Αι τελευταία ερευναί των σοφών, στηριζόμεναι εις αναμφισβήτητα δοκιμμένα παπύρους και χειρόγραφα, βεβαιώνουν τα εξής: Κατά το σωτήριο έτος 237 π. Χ., εις την παλαιάν Ρώμην, μία Ρωμαία δέσποινα, συνωμοτήσασα με τον ύπηρέτην της, την ύπηρέτιάν της, τα τέκνα της, τον ταχυδρομικόν διανομέα, τον σκουπιδιαρην της συνοικίας, τον κληροδοχοκαθαριστήν, τους νεοκράτας, τους φανοκόρους και άλλους επαγγελματίας άγνωστών και παραδόξων επαγγελματιών, και από κοινού συμφέροντος δρμησμένη με όλους αυτούς, επέβαλεν εις τον Ρωμαίον άρχοντα και σύζυγόν της να τους μοιράση μποναμάδες, μίαν ώρισμένην ημεραν, αντιστοιχούσαν προς την σύγχρονον Πρωτοχρονιαν. Ο δυστυχής Ρωμαίος—τί να κάμη;—έσπευσε να προσφέρει εις όλους αυτούς τους λύκους σίκα ξερα, κουρμάδες, μέλι και άλλα ανάλογα φαγώσιμα. Η κακή άρχη έγινε! Και επειδή τρώγοντας έρχεται η όρεξις, ύστερ' απο λίγον καιρόν, οι διάφοροι λύκοι, άρσενικοι και θηλυκοι, δέν ικανοποιούντο πλέον με τα εύτελα φαγώσιμα. Άρχισαν να ζητούν χρήματα, την οποία, βαρύντημα φορέματα, τιμάλη και ούτω καθεξής...

Έτσι λοιπόν, κυριαί και κύριοι, η τσαπέλλα των σίκων έγινε περιδέραιον μαργαριτών, το όποιόν, αν δέν εύκολύνεσθε να το προσφέρετε, κατά τας Άγιος ταύτας Ημέρας, εις την σύζυγόν σας, σας βεβαιώ ότι η χρονία σας θα περάση αν θλίψει και δδύνας.

Αι' αυτό θα έπρότεινα και έμεις, οι όποιοι καταδικάσθημεν, εξ αιτίας του προπατορικού άμαρτήματος ενός μαλακωμένου Ρωμαίου άρχοντος, να δίδωμεν δώρα, χωρίς να λαμβάνωμεν, θα έπρότεινα, λέγω, να συνέλθωμεν επί το αυτό, να συνωμοτήσωμεν και να καταργήσωμεν, με μίαν επανάστασιν, αναίμακτον η αίματηράν άδιάφορον, το τυραννικόν έθιμον. Προτιμώ όμως η επανάστασις να είναι αναίμακτος. Και ύποβάλλω ένα ώφαιον και ειρηνικόν τρόπον εις τους συνωμώτας. Το πρωί της Πρωτοχρονιας π. χ. όταν η γυναίκα σας, άπόγονος της επαράτου μήνης Ρωμαίας δεσποίνης, παρουσιασθή ενώπιόν σας διά ν' ανταλλάξη το παλαιόν μέλι με τον νέον χρυσόν, να την έναγκαλίσθητε τρυφερώτατα και να της ειπήτε:

— Φώς των οφθαλμών μου και χερά της ζωής μου, πολλά να είναι και τρισευδαίμονα τα έτη σου! Ο ώφαιος αυτός λαίμας, τον όποιον θα έζηλευαν όλοι οι κύκνοι των ποιητών, όλα τα λατομεία του Πεντελικού και όλα αι χώνες του Γιουγεφράου, αξίζει να στολισθί μ' ένα περιδέραιον μαργαριτών. Έπειδή όμως δέν είναι δυνατόν να εδρεθοθιν μαργαρίται, επειδή δέν είνον ώφαιον λαίμου, και επειδή δέν θα ήθελα να προσ-

βάλω την ωραιότητά σου μ' ένα δώρον ανάξιόν της, όπως κάμνουν οι εύτελεις και οι χυδαίοι, προτιμώ να αποθέσω επί του θαύματος αυτού τον άσπασμόν, που χαρίζουν οι άγγελοι προς τα άστρα, και να σου εύχηθώ χρόνια πολλά κ' ευτυχισμένα!

Διά το άποτέλεσμα δέν εγγυώμαι, έννοείται, αλλά κάθε επανάστασις προσυποθέτει και ένα ήρωισμόν.

Έπειτα θα ήροχο η σειρά του κληροδοχοκαθαριστού. Θα του σφίξετε εγκαρδίως το χέρι, θα δεχθήτε και απ' αυτόν το παλαιόν μέλι των ώφαιων εύχών και θα τον προσφωνήσετε ως εξής:

— Έντιμε βιοπαλαιστά! Χαίρω πολύ, που σάς εγνωρίσω, διότι πράγματι πρώτην φοράν λαμβάνω την ευτυχίαν να σάς γνωρίσω. Δέν ειχα την παραμικράν ιδέαν περι της ώφαιας επιστήμης σας και ύποθέτω, ότι δέν θα λάβω την ευχαρίστησιν να σας επανιδώ πλέον κατά την διάρκειαν του έπ' αιώσις άρχομένου ένιαυτού. Οι κληροδοχοί μου δέν εσηνήθισαν εις το κικόν της πολυτελείας και η τουαλέττα, την οποίαν επαγγέλλεσθε, τους είναι έντελως άγνωστος. Όπωςδήποτε είμαι εύτυχής, ότι σάς εγνωρίσω και θα ήθελα να σας κάμω ένα καλόν και ανάξιον δώρον. Σας άπονέμω λοιπόν τον τίτλον του επιτίμου επιθεωρητού των κληροδόχων της πόλεως και σας εξουσιοδοτώ να κάμετε χρήση του νέου σας τίτλου...

Δέν υπάρχει βέβαια ανάγκη να διδάξω εις εύφρεεις και ευγλωττους άνδρας τον τρόπον, με τον όποιόν θα αντιμετώπισουν όλας τας εύχάς, που θα τους προσφερθούν επί ανταλλάγματι, κατά την τρομεράν αυτην ημεραν. Εις τον ύπηρέτην του π. χ. ήμπορει κανείς να χαρίση όλας τας ζημίας, που του έπροξένησε κατά την διάρκειαν του έτους. Το γιάρσον του κερμενίου ήμπορει να το άμνηστεύση διά τον φόνον τριανταδύο μυριών, των όποιων τα πώματα του προσέφερε μαζί με τους κερφές του χρόνου. Εις τα τέκνα του να κάμη ένα μάρμαρι περι της κακής έξεως του δέχεσθαι δώρα. Εις τους διάφορους μουσικούς όμιλους να χαρίση όλας των τας παραφωνίας ενός δλοκλήρου έτους και ούτω καθεξής. Έάν όλοι οι καταδυναστευόμενοι πολιται, οι ύποτελεις του έπαχθεοτάτου φόρου της Πρωτοχρονιας, αποφασίσουν τοιοντοτρόπως ν' άποσιέσων, μ' ένα ώφαιον και ίσποτικόν κίνημα, τον φοβερόν αυτόν ζυγόν, η Πρωτοχρονια θα γίνη και αυτη μία Χριστιανική έορτή και ο Άγιος Βασίλειος θα επανέλθη εις την χόρσιαν των Χριστιανικών Άγίων, απο την όποιαν τον απέσπασεν ο Διάβολος, ο έμβολόν εις τους άνθρώπους την ψυχοφθόρον συνήθειαν να ζητούν και την μαριαν να δίδουν δώρα, ενω ούτε ο Ουρανός βρέχει χρυσόν την ημεραν της Πρωτοχρονιας, ούτε η Γη αναδίδει χλόην απο χαρτονομίσματα, εις τα κλίματά μας τουλάχιστον.

π. ΝΒ.

Παρακαλούμεν τους Κυρίους Συνδρομητάς, των οποίων ἔληξεν ἡ ἔγγραφη, νὰ ἐμβάζουν εἰς τὸ Γραφεῖον τὴν εἰς τὸ ἐλάχιστον ὑποβιβασθεῖσαν συνδρομὴν των, ἢ ν' ἀγγέλλουν τὴν διάθεσιν αὐτῶν ὅπως συνεχίσουν τὴν ἔγγραφὴν των, ἐμβάζοντες ἀργότερα τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς. Εἶναι μικρὰ βοήθεια αὐτῆ, ἀπέναντι τῶν ἀπεύρων κόπων καὶ δαπανῶν εἰς ὅς τὸ περιοδικὸν ὑποβάλλεται πρὸς πλουσίαν καὶ εὐσυνείδητον ἐμφάνισίν του. Τὴν αὐτὴν παράκλησιν ὑποβάλλομεν καὶ πρὸς τοὺς Κυρίους Συνδρομητάς οἵτινες, διὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον λόγον, ἐπιθυμοῦν νὰ διακόψουν τὴν ἀνάγνωσιν τῶν «Παναθηναίων». Θὰ εἴμεθα καὶ εἰς αὐτοὺς εὐγνώμονες ἂν, μὲ τὴν λήψιν τοῦ τελευταίου τεύχους τῆς ἔγγραφῆς των, μᾶς ἀναγγέλλουν τὴν διάθεσίν των ὅπως μὴ τοὺς ἀποσταλῇ ἄλλο.

*

Καθὼς βλέπουν οἱ ἀναγνώσταί μας, τὸ τεῦχος αὐτὸ ἐξεδόθη ἐπὶ χάρτου ὄχι λευκοῦ, διὰ τοῦτο ὅμως ὄχι ὀλιγότερον σπανίου, δυστιγῶς δὲ διπλασίας τιμῆς τοῦ συνηθούς χάρτου τῶν «Παναθηναίων». Ὁ χάρτης αὐτὸς εἶναι ὁ τελευταῖος ὁ ὅποιος κατωρθώθη νὰ ἐξοικονομηθῇ ἐν Ἀθήναις. Τὸ ἀτυπώσιον «Κάλυμνος», εἰς ὃ ἐφορτώθη λευκὸς χάρτης «Παναθηναίων» πρὸ τεσσάρων μηνῶν, ἀγγελέθη ἀχμάλαιον πολέμου καὶ κρατεῖται εἰς Μάλταν. Δευτέρα παραγγελία εἰς Ὀλλανδίαν ἀναμένεται ἀπὸ μηνός. Συνεπῶς, παρακαλοῦμεν τοὺς ἀναγνώστας μας, ἀφοῦ πιστεύσουν εἰς τὰς πραγματικὰς πρὸς καλὴν τῶν περιοδικῶν ἐμφάνισιν προσπάθειάς μας, νὰ συγχώρησιν τὰ «Παναθηναία» ἂν ἡ συρροὴ τῶν δυσχεριῶν τὰ ἀναγκάσῃ ἐπὶ ἕνα ἢ δύο μῆνας νὰ ἐκτυπωθῶν εἰς χάρτην κατωτέρας ποιότητος.

*

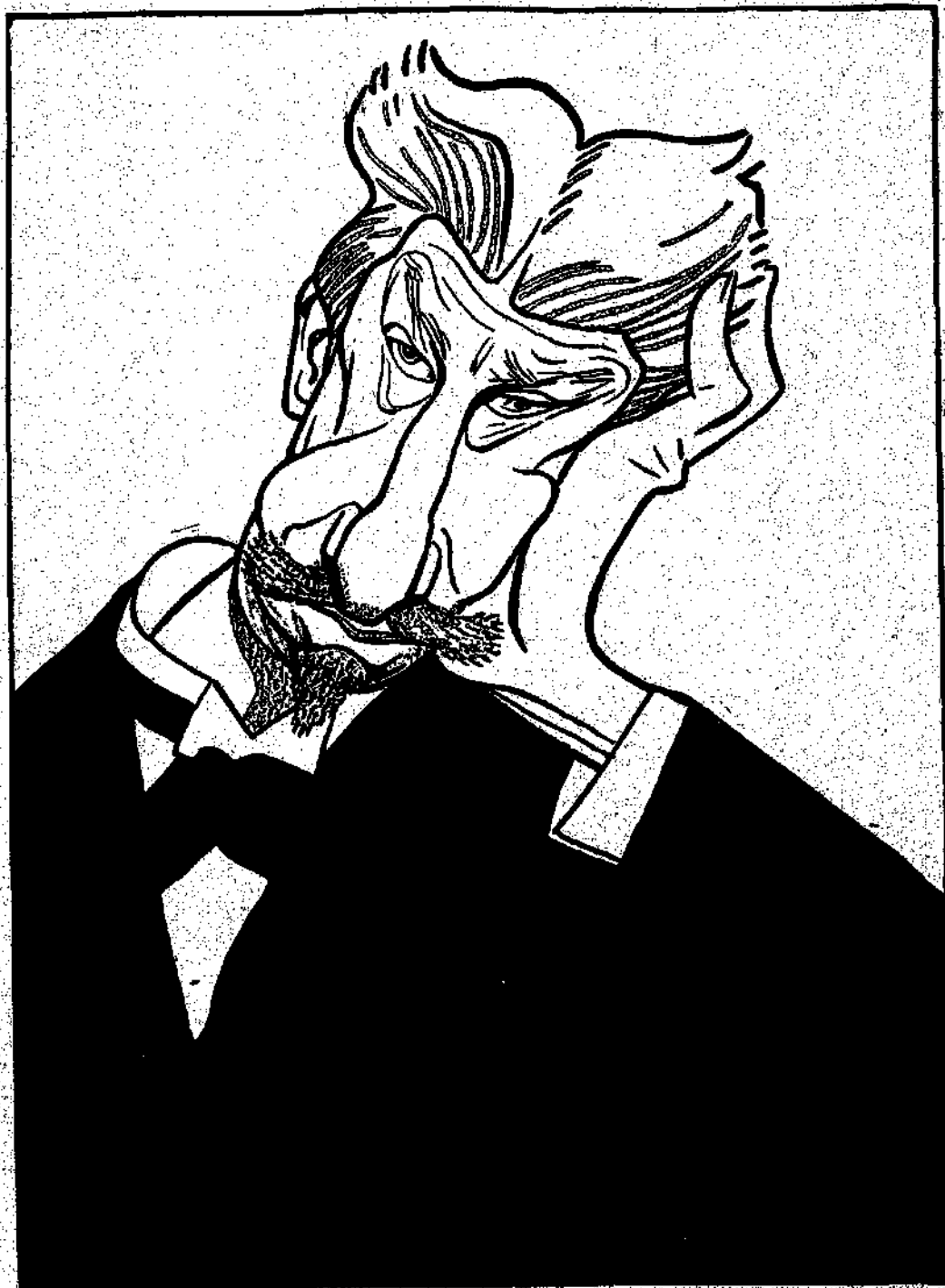
ΑΔΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Φιλότεκνον Κυρία, Πειραιᾶ. Ἡ τέχνη, Κυρία μου, ἔχει καρδίαν ἀλλὰ ἔχει καὶ στόμαχον, ὅπως καὶ ἡ κυρία. Καὶ ἡ μὲν καρδία τῆς τρέφεται μὲ αἰσθημάτων, ὅπως πιδανὸν καὶ ἡ ἰδιότης σου, ὁ στόμαχος ὅμως τρέφεται μὲ ἀκρίβειαν τοῦλάχιστον καὶ μέλι ἀγρίου, ὅπως ὁ Ἅγ. Ἰωάννης· ἂν ἀποφασίσωμεν λοιπὸν νὰ τὴν ἀποτρέψωμεν μόνον μὲ αἰσθημάτων, κινδυνὸς ὑπάρχει ν' ἀποθάνῃ ἐξ ἀστίας καὶ θὰ εἶναι ὑπὸν ἀργὰ διὰ τὴν

ἀναστήσωμεν τότε μὲ τὰς συμβουλὰς σου.— **Κύριον Ι. Νικολάου.** Δράμα τρίπρακτον; «Τὸν κεραυνὸν εἰς φάκελλον εὐδὴν κεκλεισμένον;» Ποτέ. Ἐδοκίμασαμεν ἐν τούτοις ν' ἀναγνώσωμεν τὴν πρώτην πρᾶξιν, καὶ ἅμα ἐτελειώσαμεν τὴν πρώτην σκηνήν, ἐπρωτιμήσαμεν νὰ σὺς γράψωμεν τὰς γραμμὰς αὐτάς, τὰς ὁποίας, βεβαιωθῆτε, σὺς γράφομεν μὲ πολὺν πόνον ψυχῆς.— **Κύριον Ν. Ι. Σταθ.** Ἐνταῦθα. Ἐπανερχόμεθα. Δὲν ἐθιμώσαμεν ποτέ κάθε ἄλλο. Ἐγράψαμεν μόνον εἰς ὀλίγα τὴν γνώμην μας, φρονούντες ὅτι εἶναι παράλογον νὰ τὴν κρύπτωμεν. Μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῶν μαλλιαρῶν δὲν ὑπάρχει γλωσσικὸν μόνον χάσμα· αὐτὸ πιδανὸν νὰ καλυφθῇ κάποτε, ἀφοῦ ἀμφοτέρωθεν γίνονται ὑποχωρήσεις. Ὑπάρχει πρὸ παντὸς διαφορὰ ἰδεῶν, τρόπου τοῦ σκέπτεσθαι καὶ ἀντιλήψεως. Ὅ,τι δημοσιεύεται εἰς τὰ «Παναθηναία», εἶναι νοητόν. Τὸ ἐννοοῦμεν ἢ τὸ νοιώθωμεν ὅπως θέλετε. Ἐνφ' ὅ,τι δημοσιεύεται εἰς τὸ Περιοδικόν, περὶ τοῦ ὁποίου μᾶς γράφετε, εἶναι πάντα σχεδὸν δυσνόητον ἢ... ἀνόητον ὅπως θέλετε.— **Κύριον Κ. Δημητ.** Ἐνταῦθα. Γελίοιογραφία Ἄστας Νιέσεν ἐλήφθη, ἀλλὰ δὲν θὰ τὴν δημοσιεύσωμεν, ἂν καὶ δημοσιάζει καταπληκτικὰ. Μᾶς ἐνδιαφέρει τόσο ἡ ὁμοιότης ὅσον τὸ καλὸν σχέδιον καὶ μὲ τὸ σχέδιον αὐτὸ ἡ τέχνη εὐρίσκειται εἰς σοβαρωτάτην διαμάχην.— **Ντ. Π. Σ. ὁδὸς Ἀλωπεκῆς.** Σὺς ἐγράψαμεν ταχυδρομικῶς.— **Ν. Σ. Χαλ.** Ἐνταῦθα. Ἐλήφθη τὸ ἐρωτικὸν ποίημα. Ἀτυχῶς ὅμως καὶ μὲ δὴν τὴν καλὴν θέλησιν δὲν θὰ ἴδῃ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας εἰς τὰ «Παναθηναία». Ἄν ἔχετε ἄλλο τίποτε, στείλατέ το.— **Δεσποινίδα Σένη.** Φάληρον. Μάλιστα. Εἶναι ὀλίγοι, ὠραῖοι καὶ μὲ πολλὴν στοργὴν γραμμένοι οἱ στίχοί σου· ἢμπορεῖ κανεὶς νὰ εἰπῇ δι' αὐτοὺς ὅτι τοὺς ἐκάματε τὸσον ὀλίγους

pour les faire avec soin

ὅπως λέγει ὁ Musset. Θὰ τοὺς δημοσιεύσωμεν, ὅταν ἔλθῃ ἡ σειρά των.— **Ἀνταποκριτὴν Ρόμη.** Τὰ σχέδια τῶν δύο Ἰταλῶν ζωγράφων εἶναι, χωρὶς καμμίαν ὑπερβολήν, οὐκ εὐκαί. Ἄν εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Ραφαήλου ἡ τέχνη ἔχει φθάσει τόσο χαμηλὰ, συλλυπούμεθα τὸν Ραφαήλον, τὴν πατρίδα του καὶ τὴν τέχνην.— **Κυρίου Βλαδ. Μπέσση** Καθηγητὴν Πανεπιστημίου, κ. Βασιλείδην Ἰατρὸν, κ. Σωτ. Ζαχαρίαν, κ. Β. Γκιζην Ἰατρὸν, κ. Γ. Οθωνομίδην, κ. Κ. Φίλων, Ταμίαν Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, κ. Πέτρον Μανρομιάλην, κ. Ν. Τροῦτην Ἰατρὸν, κ. Β. Αλεξόπουλον, κ. Γ. Λυγῶν, κ. Ἀγ. Σταθάτον, κ. Κ. Σαῖτην, κ. Πέτρ. Κανάκη, κ. Γ. Σαμαρίδην, κ. Ἀλέξ. Χωρέμην, κ. Ἡλ. Μελισσογιάν, Ἀντισηγέλεα πρωτοδικῶν, Ἐνταῦθα.— Ἐλάβομεν συγχορμὰς Ὑμῶν καὶ εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Ἐνχαριστοῦμεν ἰδιαιτέρως τὴν πόλιν τῆς Μυτιλήνης διὰ τὴν θερμὴν τὴν «Παναθηναίων» ἐποδοχὴν, ἢ ὅποια δημιουργεῖ νέας εἰς αὐτὰ ἐποχρεώσεις. Ὁ χρόνος καὶ ὁ χρόνος δὲν ἐπιτρέπουν ν' ἀπασχολήσωμεν σήμερον αὐτοὺς μὲ εὐχαριστήρια, τῶν ὁποίων ἄλλως τε δὲν ἔχουν ἀνάγκην, θὰ φροντισώμεν ὅμως ἄλλως νὰ ἐποδώσωμεν ὅ,τι μᾶς ἔδωσεν ὁ εὐγενὴς τῆς Μυτιλήνης κόσμος εἰς ἐνθάρρυναι καὶ συμπάθειαν.— **Κύριον Ταταμλίην, Κάϊρον.** Ἐλάβομεν ἐπιτοχὴν, εὐχαριστοῦμεν.— **Κύριον Ι. Παπ. Πόγγον.** Ἐλάβομεν, ἐγράψαμεν.— **Κύριον Σ. Στάμ.** Εὐχαριστοῦμεν θερμῶτα.

Georg Brandes

ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΑΠΑΤΣΑΝ

HENRY CARO-DELVILLE

114
A. 100

ΑΜΑΡΤΙΑΙ ΓΟΝΕΩΝ

«Και πῶγμα βραχὺ πολλάκις καὶ ῥῆμα μᾶλλον ἐποίησεν ἢ μάχαι μυριόνεκροι καὶ παρατάξεις αἱ μέγισται καὶ κολορμαὶ πόλεων».

(ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ)

— Ντόλου Γκρέτσιε... Ντόλου Γκρέτσιε...
κάτω οἱ Ἕλληνες... κάτω ἡ Ἑλλάς...

Μέσα ἀπὸ τὰ κλεισμένα παράθυρα φθάνει πάντοτε, σὰν ἀπὸ τροχισμένου πέλαγος, ἡ βοή τοῦ μαινομένου πλήθους.

— Ντόλου Γκρέτσιε... Ντόλου Γκρέτσιε...

Θέλουν ὅλοι τὴν Ἑλλάδα νὰ τὴν ποδοπατήσουν, νὰ τὴν σχίσουν, νὰ τὴν ἐξαφανίσουν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς... νὰ μὴ ὑπάρχη πιά εἰς τὸν κόσμον.

Καὶ μέσα εἰς τὸ κλειστὸν δωμάτιον, σκυμμένη εἰς τὴν πολυθρόνα μὲ κοκκινισμένα μάτια ἢ δυστυχισμένη, ἀκούει τὴν κραυγὴν αὐτὴν ποῦ φθάνει ἐναντίον της, καὶ κάθε νέα ὄχλοβὸς σφίγγει μὲ πόνον τὰ στήθη της...

Κατηραμένη νὰ ἦτο ἡ ὥρα, ποῦ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν θυσίαν! Κατηραμένη ἡ ὥρα, ποῦ φράσσουσα τὴν ἀκοὴν εἰς τὴν συνειδησίην της ἔκαμνε τὸ θέλημα τῶν γονέων της...

Σήμερα, τὸ σπίτι αὐτὸ ποῦ ἦτο ἰδικὸν της, ἦτο σπίτι βουλγάρικον, τὸ ὄνομα της ὄνομα Βουλγάρου, τὰ παιδιὰ ποῦ ἔβλεπε γύρω της εἶχαν αἷμα βουλγαρικόν...

Ἀναγκασμένη σχεδὸν καθ' ἡμέραν ν' ἀκούη τὰς χειροτέρας ὕβρεις, τὰς βδελυρωτέρας σφοδριότητας, τοὺς ποταπωτέρους ὑπαινιγμοὺς ἐναντίον τοῦ γένους της, ἐναντίον παντὸς ὅ,τι Ἑλληνικόν, ἔπρεπε νὰ σκύπη χωρὶς ἀντίρρησην, νὰ πνίγη ὅ,τι ἠσθάνετο μέσα εἰς τὴν ψυχὴν της, νὰ κάμνη τὸν κοιλόν, τὸν κοφόν, τὸν ἀναίσθητον, διὰ νὰ κρατήσῃ τοῦλάχιστον χάριν τῶν παιδιῶν της τὴν δικαίην ἡσυχίαν της.

Αὐτὴ δὲν εἶχε δικαίωμα οὔτε νὰ ἔχη γνώμην, οὔτε νὰ συζητήσῃ, οὔτε νὰ ὑπερασπισθῇ... Ἀφοῦ ἐπῆρε Βουλγάρου ἦτο Βουλγάρου πλέον,

καὶ γυναῖκα Βουλγάρου δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἔχη ἄλλα αἰσθήματα παρὰ βουλγαρικά...

Καὶ ὁ βίος αὐτός, καὶ τὸ ὑπομονητικὸν αὐτὸ μαρτύριον ἐξηκολούθει χρονία τώρα...

Μία ἀπὸ τῆς μαρτυρικαῖς Ἑλληγοπούλαις τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας μας, ὅπου ἐπάτησε ἀσκήματα τὸ πόδι τοῦ Βουλγάρου, ὑπέστη καὶ αὐτὴ τὴν θλιβερὰν τύχην τῶν περισσοτέρων συντρόφων της...

Οἱ κατακτηταί, βαίνοντες μὲ ὄρισμένον σχέδιον, ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ τὴν καταφανῆ διαφορὰν τῶν νέων Ἑλληνίδων, κομψῶν, λεπτῶν, ὡραίων, ἀνεπτυγμένων, ἔμπρὸς εἰς τὰς Βουλγαρίδας ὁμορφύλους τῶν, δὲν παρέλειπον μέσον διὰ νὰ τὰς ἔλκουν εἰς τὴν παγίδα.

Ὁ γάμος μὲ Ἑλληνίδα ἦτο τὸ μόνον τῶν δύσκολον νὰ τὸ κατορθώσουν...

Οἱ δυστυχισμένοι γονεῖς, βλέποντες ὅτι ἦσαν ἀναγκασμένοι πλέον νὰ ζήσουν μὲ τὸν κατακτητὴν, πιεζόμενοι ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, ἔλκυόμενοι ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ τὰ ἀξιώματα τῶν ὑποψηφίων γαμβρῶν, ἐνέδιδον καὶ παρέδιδον τὰ παιδιὰ τῶν...

Καὶ ὅπως αἱ περισσότεραι, καὶ αὐτὴ, νέα, κομψή, χαριτωμένη, ὑπέστη τὴν τύχην τῶν. Ἐγινε σύζυγος Βουλγάρου.

Γρήγορα, κολὸ γρήγορα ὅμως, εἶδεν ὅτι ἡ τιμωρία δὲν ἦτο μακρὰν!

Ἦτο μέσα εἰς τὴν ἰδίαν προῆν της, καὶ ὀλίγας ἡμέρας μολὶς κατόπι, ἤρχισε νὰ αἰσθάνεται τὰς συνεπείας...

Ἄλλ' ἦτο πλέον ἀργά!... Τώρα ἀκόμη μίαν φορὰν, σὰν βαθεῖα κτυπή-